

Michèle Caffin

Co o nás prozrazují zuby

Z francouzského originálu

Michèle Caffin:

Quand les dents se mettent à parler

Paris 1994

- Psychomorfologické souvislosti zubů
- Symbolika zubů
- Přání, danosti, budoucnost, minulost
- Energetická rovina zubů
- Dáseň a čakry
- Zuby a jejich souvislosti s částmi těla

Každý kousek našeho těla prozrazuje, jací jsme.

Podobně jako třeba oči či ruce i zuby svědčí o událostech, které jsme kdysi prožili, o problémech, jež jsou v našem životě dominantní, o našich silných i slabých stránkách. Autorka - zubní lékařka a čelistní chirurg - tvrdí, že zubní kaz není jen důsledkem nedostatečné hygieny ústní dutiny, a přibližuje souvislosti mezi stavem chrupu a naším duševním životem.

Postupuje zub po zubu a vysvětluje, co jednotlivé části chrupu a jejich stav symbolizují a odrážejí.

Napsat tuto knihu bylo pro mne obtížnější, než by kdokoliv čekal. Myšlenky se mi rozbíhaly, a kdyby mi moje přítelkyně Claudine Cibrelusová trpělivě nenaslouchala a nepomáhala, z nedostatku sebekázně bych brzy přestala hledat slova, na nichž záleží, jak přesně se podaří vyjádřit autorův záměr. Za to jí děkuji z celého srdce.

Následující stránky věnuji všem, kdo mi v profesionálním i soukromém životě neodepřeli svou důvěru a díky jejichž

příspěví a pomoci jsem mohla napsat tuto knihu.

PŘEDMLUVA /11

KAPITOLA 1/17

MEDICÍNA DNEŠKA -

MEDICÍNA ZÍTRKA / 19

AKUPUNKTURNÍ KŘÍŽ NEBOLI

PĚT ENERGETICKÝCH ROVIN / 34

KAPITOLA 2 / 4 1

ÚSTA/43J

Horní čelist / 43

Dolní čelist / 45

PSYCHO-MORFOLOGICKÉ

SOUVISLOSTI ZUBŮ / 47

Horní kvadranty: přání/ 48

Dolní kvadranty:

konkrétní danost / 48

Psycho-morfologické

souvislosti / 51

Pravé kvadranty:

budoucnost / 48

Levé kvadranty:

minulost/ 48

SYMBOLIKA ZUBŮ / 52

Přední řezáky

(č. 11, 21, 31, 41)/55

Postranní řezáky

(ě. 12, 22, 32, 42)/61

Špičáky

(ě. 13, 23, 33, 43) / 66

Přední stoličky

(č. 14, 24, 34, 44) / 73

Zadní stoličky

(č. 15, 25, 35, 45) / 79

Přední moláry

(č. 16, 26, 36, 46) / 84

Zadní moláry

(č. 17, 27, 37, 47) / 92

Zuby moudrosti

(č. 18, 28, 38, 48) / 95

KAPITOLA 3 / 101

NĚKOLIK POZNÁMEK

z HISTORICKÉ ANTROPOLOGIE / 103

ENERGETICKÁ ROVINA ZUBŮ / 105

DÁSEŇ A ČAKRY / 109

ZUBY A JEJICH SOUVISLOSTI

s ČÁSTMI TĚLA /115

VZTAHV MEZI ZUBY

A MERIDIÁNY / 117

MOJE LÉČEBNÁ TECHNIKA /119

DODATEK / 1 2 3

OHEŇ/125

PŘEDMLUVA

Studium různých náboženských systémů mě přivedlo k taoismu, systém TAO zahrnuje i část věnovanou léčebnému umění, v němž nachází uplatnění akupunktura. Akupunkturu chápu jako komplexní a praktickou léčebnou metodu, jejímž základem je metafyzický systém, kdy lékař pomocí akupunktury nejprve hledá příčinu nemoci, a pak teprve léčí určitý symptom. Akupunktura učí, že jazyk, nohy, ruce, obličej, oči, uši atd. v sobě skrývají mapu celého

těla. Tak lumbago (ústřel) se např. léčí vpichem do malíčku u nohy. Některé úzkostné stavy a noční můry se dají odstranit vpichem jehly do oblasti kotníku.

Kromě toho bere akupunktura v úvahu celou symboliku lidské bytosti a jejího éterického dvojníka.

Díky tomuto studiu, jež mi pomohlo získat poznatky, které pro mne byly nové, jsem se začala dívat na zuby z jiného úhlu. Protože všechny zuby leží na určitém akupunkturním meridiánu, proč by zároveň nemohly představovat stejnou reflexní zónu, jako je tomu u očí, nohou, rukou atd.?

Jakmile jsem si položila tuto otázku,

začala jsem pátrat po pracích zabývajících se vztahem zubů a ostatního těla. Teprve po dvou letech jsem narazila na práci doktora Orsatelliho, jež se zabývá souvislostmi, které existují mezi zuby a ostatními částmi těla (takzvané zubní somatotopie). Jeho disertace, předložená v roce 1976, je plodem patnácti let výzkumné práce a jiným lékařům ji zpřístupnil dr. Albert Roth.

Jakmile se dveře jednou pootevřely, začaly se hned otvírat i další: doslechla jsem se o kurzech lékařů dr. B. Hecklera a M. Moreaua, kteří zkoumali ezoterický význam zubů, a začala je navštěvovat.

Poté jsem se pokoušela všechny tyto informace ověřit a zkoumala jsem, zda například dolní stoličky skutečně souvisejí s bederními obratli, přední řezáky s ledvinami a močovým měchýřem a dolní stoličky s rameny. V řadě případů, které jsem zkoumala, jsem zjistila, že tyto souvislosti čili somatotopie skutečně existují.

Z toho všeho jsem pak dospěla k určitým závěrům: jestliže je možno zuby přiřadit k určitým orgánům, pak také souvisejí s energetickými rovinami, tedy akupunkturními meridiány. (Podle toho existuje např. vztah mezi dolními stoličkami a plícemi a je nutno na ně pomyslet zejména u kožních vyrážek,

astmatu atd.) A protože každá jednotlivá energetická rovina odpovídá určitému duševnímu stavu, tedy určité psychické složce, musí být rovněž možné podle zubů sestavit psychoemocionální schéma dané osoby.

Pro toto schéma jsem měla k dispozici dva základní kameny: přední řezáky, které zastupují otce a matku, a přední stoličky, které zosobňují pravé či správné místo.

Tyto zuby se (jako poslední) objevují ve věku asi sedmi let, tedy v době, kdy dítě definuje své místo ve vztahu k rodičům. Podle toho má pak podle mne planeta Jupiter, symbol „autority na pravém místě“, vztah ke stoličkám,

zatímco Slunce a Měsíc, jež symbolizují matku a otce, „obecný zdroj lidské energie“, souvisejí s řezáky.

V této knize jsem se pokusila co nejjednodušeji představit své poznatky, k čemuž jsem používala pokud možno symbolů, protože představují nejjednodušší, a zároveň nejvýmluvnější formu komunikace.

Kapitola 1

MEDICÍNA DNEŠKA,

MEDICÍNA ZÍTŘKA

Nechci své povolání nijak zamlžovat, přesto se však pokusím jedné otázce většinou vyhnout, abych nebyla vystavena

zděšeným reakcím svých partnerů v diskusi, protože téměř každého, jakmile uslyší o zubech a jejich léčení, napadne ihned slovo „bolest“. Mnoho lidí udělalo tak nepříjemnou zkušenost, že mají-li zase někdy vkročit do zubní ordinace, musejí k tomu sebrat veškerou svou odvahu. U jiných souvisí tato panická hrůza spíše s částí těla, jež je předmětem ošetření, tedy s ústy, než s bolestí samotnou.

Vskutku, ošetření u zubního lékaře se leckdy podobá souboji. Jako pacient ležíte s otevřenými ústy plnými hadiček a vaty a nemůžete ani křičet. Mezi Vámi a lékařem není často ani deset centimetrů prostoru, takže není ani kam uhnout.

Ale jak to všechno vypadá z pohledu
zubního lékaře?

My se zase koupeme ve vaší auře
a ve vašich emocích. Z vašich otevřených
úst se dozvídáme vše, co se ve vás
děje. Je to naprosto výjimečná situace,
protože za normálních okolností skrýváte
všechny své zážitky, své minulé i
současné zkušenosti za zavřenými rty.
Běžná úsloví jako „zatínat zuby“, „stisknout
zuby“ nebo „dostat se někomu na
zoubek“ ukazují, jak velký obsah podvědomí
je v této oblasti skryt. Tyto výrazy
naznačují, že se zubům přisuzuje
schopnost některé věci zatajit. Otevřít
ústa znamená, že se před zubním lékařem
do jisté míry odhalíte. (Možná je to

i důvod, proč se někteří pacienti chtějí za každou cenu zbavit některých částí oděvu a dříve než usednou do křesla, odloží si kravatu, sako, boty či brýle.) Těmto signálům bychom my zubní lékaři měli rozumět a brát je v úvahu, jestliže chceme dosahovat lepších léčebných výsledků a zlepšit i svůj vztah k pacientovi. Měli bychom se rovněž nově zamýšlet nad svými léčebnými metodami a zároveň nezapomínat na metody takzvané alternativní medicíny: na akupunkturu, homeopatii, osteopatii, koneziologii a další.

V porovnání s klasickou školskou medicínou je medicína budoucnosti celostní. Když se projeví určitý symptom,

pokouší se jej pochopit s přihlédnutím k souvislostem těla, duše a ducha, přičemž vychází z toho, že každá část těla je výrazem celku. Tento celek splývá s vesmírným vědomím a stojí mimo prostor a čas, podobně jako myšlenka, která může uchopit předmět či osobu mimo jakékoli prostorové či časové omezení. Naproti tomu naše tělo žije v předem daném prostoru a omezeno časově. Čím jsme starší, tím se zdá, že čas ubíhá rychleji, což však pouze znamená, že se otvíráme nové dimenzi vědomí, jejíž vstupní branou je smrt.

Všechny techniky celostní medicíny vycházejí z *filozofického* přístupu

k člověku, přičemž výraz filozofický tu chápeme v jeho původním významu jako „lásku k vědění“.

Paracelsus, alchymista a lékař žijící v 15. století a otec hermetického lékařství, se domníval, že každý z nás má svého vnitřního lékaře, který ho vede, aby byl stále zdravý. Když pak již nelze v důsledku nemoci kontakt s tímto vnitřním lékařem navázat, hledáme lékaře ve „vnějším světě“, který by nahradil toho prvního. Aby se člověk uzdravil, musí mezi oběma lékaři panovat harmonie. To je také důvod, proč jeden a týž terapeut nevyhovuje všem svým pacientům.

Metody léčby, jak je popisujeme

níže, patří všechny do širokého spektra celostní medicíny. Je možno je používat zcela podle individuálních potřeb toho kterého pacienta.

Akupunktura

Velice zjednodušeně řečeno, při

akupunkturní

léčbě se stimulují jehlami

určité „vstupní“ body k toku energie

v meridiánech, jimiž vstupuje a vystupuje energie.

Práce chiropraktika se podobá práci

lékaře s akupunkturními jehlami,

protože oba pracují na stejných

energetických

rovinách. Chiropraktik zkouší

uvolnit napětí nahromaděné v těle

rukama. Při akupunktuře se používají jelily a moxy. Tak se uvádějí do pohybu rychleji působící síly.

Osteopatie

Přihlíží k pohybu primárního dýchání, při němž se lebeční kosti roztahují a stahují. I když se to totiž nezdá, pohybují se desetkrát až čtrnáctkrát za minutu, a příčinou jsou kontrakce čtyř komor s mozkovým mokem, jež odpovídá za pulzování mozku i míchy. Membrána mezi oběma mozkovými hemisférami a mezi velkým a malým mozkem a blány míchy pak tento pohyb přenášejí. Blány, které pokrývají vnitřní lebeční klenbu a mozek, pak přenášejí pohyb na vnější části mozku, na obratle a na

všechna pouzdra vláken obklopující klouby a svaly. Z tohoto hlediska tak člověk tvoří neustále pulzující celek. Také uvnitř zubu lze pozorovat pohyb ve tvaru ležící osmičky. Když dáme dítěti, které má ještě pružné vazivo, mezi stoličky tenký kartón, uvidíme v místě čelistních kloubů pohyb, který dítě vyrovnává otáčením ramen, a v důsledku toho i pánve. Dalším důsledkem je, že se jedna noha zdvihne až o tři centimetry. Z toho rovněž plyne, proč musíme při opravách zubů (plombách a korunkách) věnovat takovou pozornost správnému skusu, tedy způsobu, jakým při skousnutí doléhá dolní Čelist na horní.

Pohyby primárního dýchání nám rovněž umožňují zjistit, které materiály a látky ten který pacient nesnáší. Určité látky mohou v některých případech přirozený pohyb primárního dýchání narušit a blokovat, a proto je nutno se takovými substancím v každém případě vyhnout.

Kineziologie

Výraz kineziologie doslovně znamená „studium tělesného pohybu“ a v rámci celostní medicíny se zabývá vyvážeností pohybů a interakcí v energetickém systému člověka. Provádíme-li sondy do svalových reakcí opravdu pečlivě, nalezneme oblasti, jejichž blokády a nevyváženost mají negativní vliv na

psychický, emocionální i energetický stav člověka. Tato metoda umožňuje zároveň zjistit faktory, které přispívají ke vzniku oněch nevyvážeností.

Kineziologický test například dovoluje zjistit, jaká je kvalita kontaktu mezi horními a dolními zuby. Týž umožňuje zjistit, zda je zub zdravý nebo zda ho již postihl kaz.

Neurální terapie

Když vytažený zub zanechá po sobě jizvu, nastává chvíle pro aplikaci neurální terapie (též neuráalterapie). Jizva znamená oddělení určitých vrstev tkáně. Nastává depolarizace, takže informace zachycené na úrovni mozkové kůry doznávají změnu. To má rušivý

vliv na oběh energie okolo jizvy a důsledkem může být řada chorob.

Podstata neurální terapie spočívá v nekomplikovaném lékařském zákroku, v lokální terapeutické anestezii, při níž se pod ústní sliznici vstříkne dávka narkotik nebo homeopatik. Rušivé signály vycházející od jizvy se tak přeruší a odstraní se depolarizace síiznice.

Informace

v mozkové kůře mohou zase volně a bez zábran obíhat.

Homeopatie

*V knize **Nový průvodce homeopatií pro celou rodinu** od Nigela a Susan Garion-Hutchingsových se dočteme:*

„Cílem homeopatie je uzdravit člověka

tím, že posílíme a podpoříme jeho oslabené samoléčivé schopnosti..."

Homeopatická

léčba se řídí pravidly, která objevil Samuel Hahnemann.

1. *Similia similibus cirentur* (Stejně se léčí stejným). Látka, která podána zdravému člověku vyvolává určité symptomy, při podání nemocnému člověku stejné symptomy odstraňuje a člověka uzdravuje.

2. *Potencializace*. V tomto procesu se účinná látka zředí a smíchá s neaktivním médiem. Ukázalo se, že takový proces působení aktivní látky zesílí.

Protože všechny bytosti v sobě skrývají životní sílu, zdá se, že proces potencializace

vede k uvolnění energie v dané látce, již pak prostoupí inaktivní médium. Protože se homeopatie zaměřuje na životní sílu v jedinci, stimuluje čistá energie léku, jakmile je podán člověku, s nímž vykazuje podobnost (je homeopatický), jeho oslabenou životní sílu, protože ta je cílem působení. Jelikož jde o energii, která člověku rozhodně není cizí, dokáže životní sílu stimulovat a podpořit tak, aby mohla splnit svou roli a člověka harmonizovat.

Lékaři Nguyen Tan Hon ml. a Jean-Paul Nowak, autoři práce *Homeopraxe*, píší: „Homeopatie je léčebný postup, který se opírá o princip známý

již od antických dob. Každá látka, která může u zdravé osoby vyvolat určité symptomy, dokáže nemocného, u kterého se takové symptomy již projevují, uzdravit. V homeopatii pracujeme s maximálním zředěním, takže nehrozí žádná nebezpečí intoxikace. Výhodou homeopatie je, že nepůsobí jen na symptomy, ale na celou osobnost nemocného. Při volbě léku hrají roli individuální způsoby reakce, temperament a ochota látku akceptovat."

Bachovy esence

Název tohoto léčebného prostředku je odvozen od anglického lékaře doktora Edwarda Bacha. V roce 1930 Bach

zavřel svou londýnskou praxi, aby se mohl plně věnovat hledání rostlinných léčivých prostředků. Navrhl sedm kategorií, jimž přiřadil 38 různých negativních stavů a rozpoložení *mysli*.

Každá z třiceti osmi bylin v sobě skrývá potenciál psychické změny. Příprava Bacilových esencí není nepodobná přípravě homeopatických preparátů, neboť jedny i druhé využívají takzvané „paměti vody“. Informace z jednotlivých rostlin se ukládají do vody tak, že jejich květy jsou vystaveny působení slunečního světla. Tyto informace vyplývají z přesného pozorování určité rostliny.

Vezměme si například vlašský ořech.

Žádný sedlák nepostaví chlív blízko tohoto stromu, protože ví, že zvířata by pak byla náchylnější k nemocem.

A také si nikdy pod ořešákem nezdřímne po obědě, protože ví, že by ho pak silně bolela hlava. (Jen si vzpomeňte, jak vypadá vlašský ořech po vyloupenutí, jak připomíná mozkové hemisféry.)

Zdá se, že rostlina je mistrem v umění, jak se bránit cizím vlivům. Lze ji tedy použít všude tam, kde chceme pomoci někomu, aby překonal bouřlivé nebo pronikavé změny v životě, aniž by přitom utrpěl újmu na těle či na duši.

Květ je vlastní esencí, ba kvintesencí celé rostliny. (Předpona „kvint-“ či správněji „quint-“ pochází z latiny

a značí „pět“. V tajných ezoterických naukách číslo pět symbolizuje ducha, který vstoupil do hmoty.) Ve své praxi otestovávám květové esence kineziologicky a teprve pak je předepisuji.

Jednou za mnou přišel mladík, který již svým držením těla prozrazoval, jak je uzavřen do sebe. Žádal mě, abych mu ošetřila horní levou stoličku, z čehož se dalo usoudit, že by chtěl vyjádřit svá vnitřní přání. Provedla jsem test na Bachovy květinové esence a ten mi ukázal na zeměžluč, k níž je přiřazeno heslo „rohožka“. Příslušnou esenci jsem mu předepsala. Za osm dní přišel znovu, tentokrát se již držel zpříma, a říkal, že je všechno v pořádku. Oba

jsme byli spokojeni, a tak jsme v terapii s esencemi pokračovali. O dva týdny později prohlásil: „Myslím, že už zacházím příliš daleko... I moje přítelkyně si to myslí.“ Po měsíci se rozhodl: „Opravdu už se mnou není k vydržení, musím léčbu přerušit, přítelkyně má pravdu.“ Léčbu skutečně přerušil. Za několik měsíců jsem se s ním setkala znovu. Prosil mě, abych mu opět dala ty kapičky, protože „mu dělaly tak dobře“. Protože však esence z květin už neúčinkovaly, musela jsem mu předepsat elixíry z minerálů, vyrobené z určitých druhů hornin. Test jsem zopakovala a narazila na magnetovec a safír, jehož

jméno vlastně znamená: „Víc už nedokážu potlačovat své pocity.“ Emoce mého pacienta pak našly vyjádření o stupeň hlouběji, to jest na fyzické rovině.

Psychopatotaktie

Této technice jsem se naučila od parapsychologa

Raymonda Réanta. Spočívá

v tom, že události, které se odehrály v souvislosti s nějakým předmětem,

vizualizujeme tím, že se toho předmětu dotkneme. Aplikace této metody

v zubním lékařství odkrývá souvislosti mezi emocionálním světem pacienta

a jeho zuby. Všechny tyto metody jsou

cennou pomůckou, díky níž jsem schopna

ke svým pacientům přistupovat otevřeněji a citlivěji a vybrat pro ně vždy ten nejlepší způsob léčby.

Kdo se chce zabývat „energetickou medicínou“, musí nejprve pracovat sám na sobě, aby se v různých druzích energie, jež nás obklopují a námi prostupují, vyznal. Musíme se pokusit obnovit vnitřní rovnováhu, a to tak, že sledujeme, jaký druh energie koluje v půdě, v různých předmětech, v našem oděvu i v potravě. Kdo se chce věnovat tomuto druhu lékařství, musí se naučit kontrolovat svůj vlastní svět *citů* a pocitů, protože jinak bude jako loďka zmítaná v bouři emocí.

Kormidelník, jehož loď klidně klouže

po hladkém moři a jenž si je vědom prostoru i živlů, které ho obklopují, až nakonec s tímto prostorem splyne v jednotu, již nepocítuje rozdíl mezi sebou a svým prostředím. Vše, co je v něm i okolo něho, tvoří jednotu. Podobně by se měl i terapeut pokusit přiblížit ke svému pacientovi v rovině ducha, jenž prostupuje veškerý vesmír.

AKUPUNKTURNÍ KŘÍŽ

NEBOLI PĚT

ENERGETICKÝCH ROVIN

Orgány plíce, slezina, srdce, játra a ledviny mají v akupunktuře jiné postavení než ve školské medicíně. Na každý orgán se zde nahlíží nejen z hlediska jeho funkce, ale i jako na součást

systemu, spojujícího různé roviny - od roviny tělesné až po nejjemnější energie čirého vědomí. Tento komplexní celek lze schematicky vyjádřit velice jednoduše: křížem. Paradigma kříže nám dovoluje usuzovat na morfo-psychologické souvislosti a pomáhá nám rozpoznávat důležitost každého jednotlivého zubu pro náš emocionální svět.

Akupunktura vychází z předpokladu, že člověk představuje energetické spojení mezi nebem a Zemí. Struktura a dynamika kříže tedy zahrnuje tuto symboliku:

Pevnou, kolmou osou nelze hnout, zatímco vodorovná osa se bez ustání

naklání v tu či onu stranu, aby se sama udržela v rovnováze. (To znamená, že v jistém slova smyslu jsme všichni nemocní a že se musíme s větším či menším úspěchem naučit nakládat se svou nedokonalostí.)

Hornímu dílu vertikální osy (hlavě člověka) se říká jižní pól: je propojen s rovinou srdce a tenkého střeva. Ze živlů symbolizuje oheň, dále léto, barvu červenou a vědomí.

Spodní části těla (nohám opírajícím se o zem) se říká severní pól: ten souvisí s rovinou ledviny-močový měchýř.

Zároveň jde o všechny zděděné poznatky, jež jsou přiřazeny vodě, zimě, bílé barvě a síle vůle.

Energetický potenciál dosahuje maxima v okamžiku zrození (mluvíme o *maximum pool*) a v průběhu života se neustále zmenšuje. Při větším fyzickém nebo duševním šoku klesá v míře, jež odpovídá významu takové události. Když je potenciál vyčerpán, zastaví se srdce a člověk umírá.

Na východě horizontální osy leží rovina játra-žluč. Je spojena s jarem, živlem dřevo, barvou zelenou a agresivitou.

Na západě je rovina plíce-tlusté střevo s barvou modrou, ze živelů k ní patří kov, dále podzim a smutek.

V místě, kde se ramena kříže protínají, nacházíme rovinu slezina-slinivka břišní, s níž souvisí barva oranžová,

analytické myšlení a schopnost vzpomínání, konec léta a země. V této oblasti prochází člověk neustálou změnou. Říká se jí též „vnitřní referenční bod“. Během celého roku sleduje energie běh ročních období a v osmnáctidenním období mezi ročními obdobími se vrací zpět do centra, tedy do roviny sleziny.

Tento referenční bod je tak říkajíc nejtajnější svatyní a vnitřním sluncem člověka, cílem, kam směřují jeho zkušenosti a křižovatka jeho cest. Zde promýšlí obraz, jaký si o sobě vytvořil na základě svých prožitků. Podobně jako roční období prochází i člověk několika cykly, jež ho neomylně vedou

zpět k jeho vnitřnímu referenčnímu bodu. Tyto okamžiky představují vždy důležité momenty v lidském životě, a to bez ohledu na skutečnost, zda si to uvědomujeme či nikoli.

Od 0 do 21 let (u žen do 24 let) prožívá člověk mládí. Když dosáhne 21, resp. 24 let, začíná se vzdalovat od své výchovy a prostředí, ze kterého vzešel.

- Od 21 do 35 let (od 24 do 40) prožíváme své jaro. Zažíváme výsledky rozhodnutí, která jsme učinili mezi 21 a 24 lety. Na konci tohoto období je znovu promýšlíme.

Od 35 do 49 let (40 až 56) člověk dosahuje zralosti léta. Je to doba nových rozhodnutí, týkajících se jeho potřeb.

Mezi 49 a 60 lety (56 a 72 lety) prožívá člověk podzim života, dobu, kdy sklízí, co zasel.

Od 60 (72) let až do konce života nastává zima, která zároveň znamená návrat k dětství. Je to doba, kdy se vytvářejí zvláštní vazby mezi prarodiči a vnoučaty.

Referenční bod patří ke slezině, jež se nachází po straně za pupkem. Dostat se sem znamená nejen získat náhled do hlubin svého těla, ale také své duše.

V akupunktuře odpovídá každé z těchto rovin určitý smyslový orgán. Rovina sleziny, slinivky břišní a žaludku odpovídá ústům. Znovu se setkáváme s představou člověka jako kanálu,

který se otevírá směrem nahoru ústy
a směrem dolů pohlavními orgány.
Oba vnější body proto plní určitou
tvořivou úlohu: z jedné strany vycházejí
slova, druhá strana slouží k plození
potomstva. Oba tyto póly mohou být
zdrojem potěšení i utrpení.

Kříž a

jižní pól

východ

rovina srdce a tenkého střeva

oheň

léto

červená

vědomí

rovina sleziny, slinivky
břišní a žaludku
západ
rovina
jater
a žlučníku
dřevo
jaro
zelená
agresivita
spojení se smyslovým
ústy organem
země
konec léta
oranžova
schopnost
vzpomínání

rovina plic

s tlustým

střevem

kov

podzim

modrá

smutek

severní pól

rovina ledvin a močového měchýře

voda

zima

bílá

síla vůle

pět energetických rovin

Kapitola 2

ÚSTA

Ústům byl odjakživa přisuzován velký význam. Ústy tišíme hlad, ústy se dostává vzduch do plic, a vzduch a potrava přinášejí tělu vitální síly, aby je posílily. A v neposlední řadě slouží ústa k artikulaci řeči, jež je vyjádřením našich emocí.

At' již úsměvem nebo grimasou, ústa leckdy odkryjí hlubší vrstvy našeho nitra. Zuby plní při úsměvu specifickou roli, a to díky svému tvaru, svému růstu i svému uspořádání.

Horní čelist

Horní čelist patří mezi lebeční kosti a všechny energie, které jí procházejí, jsou jednoho a téhož druhu. Jde přitom o nevyjádřenou jangovou energii,

kterou symbolizuje číslo jedna. Máme *jednu* epifyzu, *jednu* hypofyzu. V číslici jedna vidíme kolmici, která symbolizuje jednotu, kterou člověk tvoří s nebem.

Proto nazývá akupunktura energetický zdroj ležící v mozku též „nebem člověka“. Ve starohebrejských textech se dočteme, že lidská hlava byla pokládána za součást nebe. V Genezi se popisuje, jak Bůh vytvořil nebe a zemi a poté oddělil vody od vod. Podobně jako vodstva pod nebeskou klenbou zrcadlí vody nahoře, tak také je „nebe v člověku“ odrazem vyššího nebe. Rytmus vyššího nebe se odráží v činnosti určitých forem energie, jimž říkáme

kmeny či větve. Člověk je zástupce nebes na zemi. Má v sobě ukryty veškeré dimenze všehomíra.

Naše přání probouzejí všechny tyto energie k životu a ty pak procházejí ven skrze týlní dutinu.

Dolní čelist

Dolní čelist se pohybuje v čelistním kloubu. Tento kloub nám dovoluje žvýkat a rozemílat potravu tím, že tlačí jídlo směrem nahoru. V něm nachází výraz představa země, materie, tvůrčího procesu a realizace. Setkáváme se zde s principem čísla dvě, s dualitou. Život, symbolizovaný kruhem , sem proudí z vyšších rovin jako , přičemž sleduje osu, jež spojuje člověka s nebesy. Pohyb

dolní čelisti směřuje zdola nahoru.

V okamžiku smrti klesá dolní Čelist dolů.

Čím více se člověk snaží dosáhnout po horizontále sjednocení se svým vyšším já, tím více se čelistní oblouk posouvá dozadu. Čím více následuje své instinkty, tím více leží čelist vepředu.

Když někdo vysouvá bradu kupředu, vyjadřuje tím vlastní vůli a zájmy.

Když se například setkáte s agresivním člověkem s „horizontální“, to znamená instinktivně primitivní silou, bude nejlepší, když zlehka pootevřete ústa a vysunete bradu vpřed. S největší pravděpodobností

vás potenciální útočník

nechá na pokoji, protože vaše tělo mu

sděluje: „Já jsem tady, ty jsi tady, a já o sobě dávám vědět.“ (Jen si všimněte, že takový postoj zaujímá i Schwarzenegger!) Dolní čelist je spojena s bradou: ta existuje jen u člověka. Rozdíl mezi lebkou opice a člověka spočívá právě v tom, že lidská lebka má bradu. Brada vyjadřuje sílu vůle. Proto si faraóni dávali při ceremoniích na bradu falešný vous, aby dali najevo, že jejich vůle od té chvíle odpovídá božskému právu. Dolní čelist představuje konkrétní vztah mezi člověkem a jeho prostředím. Horní čelist ukazuje, jaká jsou jeho niterná přání. Způsob a poměr vzájemného skusu obou čelistí vypovídá o tom, jak kdo vychází se svým

okolím. To ještě popíšeme podrobněji u jednotlivých zubů.

PSYCHO-MORFOLOGICKÉ SOUVISLOSTI ZUBŮ

Psycho-morfologické souvislosti zubů vyplývají z jejich tvaru, polohy v ústech, fyziologie a energetické úrovně a lze z nich usuzovat na minulý i budoucí život jejich nositele.

Jestliže aplikujeme schematickou mřížku, kterou nyní popíšeme, na ústní dutinu, dostaneme prvotní definici zubů podle kvadrantů a budeme moci zkoumat jednotlivé zuby podle kvadrantu, do kterého připadly.

Horizontální osa odděluje horní a dolní čelist a v přeneseném smyru naše

přání od konkrétní dané skutečnosti.
Vertikální osa vymezuje pravou stranu čelisti (odpovídající levé hemisféře mozku, jež řídí analytické myšlení, rozum, materiálně a konkrétní svět), od levé strany (ta odpovídá pravé hemisféře mozku, v níž nachází výraz naše emocionální stránka, tužby a vnitřní smyslové vnímání). Čtyři kvadranty je tedy možno definovat takto:

Horní kvadranty: přání

Vpravo: Snažím se vyjádřit navenek.

Vlevo: Snažím se vyjádřit své nitro.

Dolní kvadranty:

konkrétní danost

Vpravo: Uskutečňuji konkrétní věci.

Je to mé životní dílo.

Vlevo: Konkretizují své pocity a vše, co nesou v sobě.

Pravé kvadranty:

budoucnost

Levé kvadranty: minulost

Ještě než začneme s vlastní analýzou zubů, podíváme se na rentgenový snímek chrupu. Ten nám umožní učinit si představu o citovém životě pacienta a podívat se, kolik zubů je zčásti nebo zcela ztraceno. Již v tomto momentě bychom si měli položit otázku, proč ztráta zubů v řadě případů postihla jen levou nebo pravou stranu, resp. jen horní nebo dolní čelist. Často zjistíme, že ztráta zubů v horní čelisti souvisela s těžkostmi při vyjadřování

přání a tužeb, zatímco chybějící zuby v dolní čelisti naznačují, že pacient má problémy s jejich konkrétní realizací.

Když vidíme, že chybí několik zubů, ale jen v určitých kvadrantech, pak postižení pravé horní poloviny chrupu ukazuje na problémy se zařazováním do společnosti; levá horní polovina na problémy při realizaci existenčních přání; pravá dolní na problémy s konkrétními životními situacemi; levá dolní pak na nedostatek uznání a náklonnosti v rámci rodiny.

Někdy pozorujeme, že zuby jsou opotřebený jen na jedné straně. Takovému opotřebení, kdy dochází ke ztrátě skloviny, říkáme mylolýza. Pro tento jev

neexistuje vždy přesné psychologické vysvětlení, ale často při stručném pohovoru s pacientem zjistíme, že se cítí „odírán“ či „opotřebován“ svými bližními. Zubní sklovina zub chrání. Její nedostatek prozrazuje, že se postižený nedovede sám dost účinně chránit.

Psyc

vpravo

levá hemisféra

mozku

NEBE

osoba

přání

vlevo

pravá hemisféra

mozku

Realizace jedince

ZEMĚ

Osobnost člověka lze chápat jako souznění.
Každým z nás procházejí vibrace, jež musejí
být

v souladu, tedy souznít s naší duší. Každý
jedinec,

latinsky „individuum“, což značí
„nedělitelné“,

v sobě zároveň skrývá zárodek duality.

SYMBOLIKA ZUBŮ

Jak jsem se již zmínila, při svém dalším
zkoumání jsem začala u předních
řezáků. Pozorovala jsem totiž u svých
pacientů a naučila jsem se od nich, že
horní řezáky souvisejí s matkou a otcem.
Objevují se ve stejnou dobu jako první

moláry, tzn. obvykle tehdy, když dítě přechází z mateřské do základní školy. Stačí si jen povšimnout, s jak velkou bolestí právě tehdy dítě snáší odloučení od matky, abychom pochopili, že tu jde o zcela specifické údobí ve vývoji dítěte. První stálé zuby jsou zároveň předzvěstí zcela zásadní změny: tělo dítěte se mění v tělo dospělého. Čelist dítěte se začíná rozšiřovat ve vodorovném i kolmém směru, aby bylo místo pro moláry. Ve stejnou dobu se mění úloha, kterou dítě ve světě hraje. Rodinný kruh, v němž se do té doby život dítěte vesměs odehrával, se začíná otevírat. Dítě dosahuje nových hranic, které pak později opět překročí. Podobně jako se zárodek vyvíjí

v dítě, vyvíjí se dítě na dalším stupni v dospělého.

Zuby se na každé čelisti vyskytují ve zdvojených párech: čtyři řezáky, čtyři stoličky, čtyři moláry. Pouze špičáky a zuby moudrosti jsou omezeny vždy jen na jeden pár. Toto uspořádání zubů do párů odráží dualitu světa, ve kterém žijeme. Chrup je jako klenba, jejímž svorníkem jsou špičáky a základními pilíři zuby moudrosti.

Špičáky rostou v době, kdy člověk dosahuje pohlavní zralosti, ale zuby moudrosti se objevují teprve tehdy, když už proměna proběhla na všech rovinách.

Stejně jako nám naši bližní pomáhají,

abychom poznali lépe sami sebe, nastavují
našemu nitru zrcadlo i zuby.

jang jangu

pravá horní čelist

Schéma chrupu

pravá dolní čelist

jin jinu

PŘÁNÍ

jang jangjinu

levá horní čelist

jin

REALIZACE

levá dolní čelist

jin jangu

Přední řezáky

(č. 11, 21, 31, 41)

Někdy bývá mezi řezáky mezera zvaná diastema. Lidově se takové poloze říká „zuby štěstí“. Obecně však lidé s touto mezerou mívají potíže se sladěním mužské a ženské části své osobnosti.

U mužů to znamená, že je ženy zároveň přitahují i odpuzují. Pokud má diastema žena, uvádí neustále v pochybnost muže, se kterým žije. Jak je vidět, „zuby štěstí“ nemusejí svým nositelům přinášet nutně jen radost a potěšení.

Přední řezák vpravo nahoře (č. 11) odpovídá mužskému archetypu. Symbolizuje otce, autoritu, Boha a ducha (vnitřní mužský princip v muži i v ženě).

Přední řezák vlevo nahoře (č. 21) odpovídá ženskému archetypu. Symbolizuje

matku, ženu a duši (vnitřní ženský princip v muži i v ženě).

Tyto řezáky tedy naznačují, jak reagujeme na otce, matku a příslušné archetypy. Pokud jsou tyto principy dobře integrované, pak je takzvaný vnitřní pár v harmonii, což znamená, že naše vnitřní ženské i mužské síly jsou v rovnováze.

Jedné z mých pacientek se viklaly přední horní řezáky. Věděla jsem, že už delší dobu touží marně po dítěti. Abych mohla -zjistit, v čem tkví vlastní problém, musela jsem nejprve pochopit, co se stalo. Musela jsem se přesvědčit, zda její neplodnost nesouvisí s močovým měchýřem a ledvinami (jež zastupují

také naši prazákladní energii) či zda to koneckonců není čistě funkční problém gynekologické povahy. Ukázalo se, že v osmnácti letech měla potrat, s nímž se nikdy vnitřně nesmířila. Přední řezáky souvisejí rovněž se zahnížděním blastocyty. V daném případě byla nidace úmyslně přerušena, což byla okolnost, se kterou se pacientka nikdy nesmířila.

Často se stává, že si děti první trvalý zub, tedy řezák, vyrazí. Vezmeme-li v úvahu jeho poměrnou velikost, jeho polohu právě uprostřed a fakt, že jde o první z takzvaných druhých zubů, nelze se divit, že podobná příhoda není z nejvzácnějších.

Syn jednoho mého pacienta si urazil stejný řezák jako jeho otec. Drahý syn mi řekl: „Rád bych měl uražený zub jako můj otec a bratr.“ Otec i syn si přitom vyrazili levý horní řezák číslo 21, který má co dělat se vztahem k ženskému

archetypu. Zjistila jsem, že muži z této rodiny mají problémy prosadit se vůči ženě, resp. matce.

Zjistila jsem též, že když se řezáky vzájemně překrývají, znamená to často, že v rodině hraje dominantní úlohu jeden z rodičů. Když zakrývá pravý řezák levý, vládne otec, pokud překrývá levý řezák pravý, dominuje matka. Pokud jeden řezák roste směrem dovnitř, můžeme

předpokládat, že otec nebo matka hrají v rodině podřadnou roli.

Diastema předních horních řezáků, takzvané „zuby štěstí“

Diastema předních dolních řezáků

Souvislost mezi předními horními řezáky a stoličkami č. 16 a č. 26 je zřejmá zejména v případech nočního pomočování. Stolička tu symbolizuje „místo, které bych rád zaujal“. Když však dítě stojí právě uprostřed rozporů mezi otcem a matkou, může si je těžko nárokovat. Akupunktura vychází ze souvislosti mezi řezáky a ledvinami, močovým měchýřem a močovými cestami. Na rovině pocitů odpovídají síle vůle a síle nashromážděné v ledvinách,

jež dodává člověku stabilitu a umožňuje mu zakořenit.

Přední dolní řezáky (Č. 31 a č. 41) naznačují, jaký význam mají rodiče v každodenním životě dítěte.

Jeden z mých pacientů mel dobře rostlé přední řezáky, což naznačovalo, že mezi rodiči je dobrý vztah, vespod však měl mezeru. Něco tu tedy nehrálo.

Můj pacient zažil společenský vzestup a třídě svých rodičů se vzdálil. Jejich společenské vrstvy si sice vážil, ztratil však schopnost komunikace s ní. Diastema mezi oběma zuby vypovídalo o mezeře, která se rozevřela mezi ním a jeho rodinou.

Přední řezák vpravo dole (č. 31) vypovídá

o tom, jak je chápán ženský archetyp, tedy matka, resp. duše, a jak je prožíván v každodenním životě.

Přední řezák vlevo dole (č. 41) umožňuje naopak usuzovat na vliv mužského archetypu na každodenní život.

Přední řezáky odpovídají Číslo jedna, principu neoddělené energie, jež v sobě nese celý potenciál člověka. Astrologie spojuje tyto zuby s planetou Uran a s kosmickou energií, jež způsobuje změny a přináší vnuknutí.

Nediferencované dítě tvoří na všech rovinách (1) jednotu s otcem a matkou.

Pak se však závoj poznání poodhalí a dítě se naučí odlišovat mužskou energii od ženské a najít si své místo mezi

oběma rodiči. Nachází v něm výraz životní potenciál, který přijalo v okamžiku zrození.

Stejně tak lze určit vztah mezi pravým horním řezákem a otcem, Sluncem a ohněm, a mezi levým horním řezákem a matkou, Měsícem a vodou.

Postranní řezáky

(č . 12, 22, 32, 42)

Postranní řezáky přijímají energii od středních řezáků a přetvářejí ji. Z polohy, jakou zaujímají v ústech, lze usuzovat na temperament dané osoby a zjistit, jak reaguje na archetypy.

Když pravý postranní řezák vystupuje dopředu, znamená to, že také daná

osoba má tendenci být vepředu a že umí obhájit svou svobodu, avšak zároveň je ve sporu s otcem. Stejná poloha levého postranního řezáku naznačuje konflikt s matkou.

Když se takové osoby vyptáme na její příběh, často zjistíme, že je vnitřně svobodná, i když ještě neodešla z domu rodičů,

Jestliže postranní řezáky (č. 12 a č. 22) rostou přes přední, pak má převahu dítě nad rodiči nebo rodiče v jeho životě nefigurují.

Postranní řezáky mohou rovněž růst dozadu. Můžeme to pokládat za příznak podřízenosti, a to buď autoritě otce nebo matky, podle toho, zda jde o pravý

nebo levý zub.

Při kazu na levém postranním řezáku lze usuzovat na problémy v afektivní sféře. U muže může např. jít o zklamání očekávání a pocity vůči ženám.

Při dobré hygieně ústní dutiny a pravidelném oboustranném čištění zubů znamená kaz zpravidla citový problém. Kaz vyvolává změna na úrovni fyzického těla, jejíž příčinou bývá emocionální napětí, jehož se člověk takto pokouší zbavit.

U některých lidí bývají postranní řezáky zřetelně menší než jiné zuby a vypadají téměř jako zrníčka rýže (viz obr. na s. 64). S tímto jevem se zpravidla setkáváme u lidí s přátelskou

a dobromyslnou povahou, kteří zpravidla nereagují agresivně. Když se daný jev projevuje jen na pravé straně, podřizují se muži, když na levé, ženě.

Postranní řezáky přebývají řezáky přední.

Jeden přední řezák překrývá druhý.

Postranní řezáky ve tvaru zrněk rýže.

Jedné mé pacientce se přes sebe uzavíraly horní řezáky podobně, jako když zavřeme knihu. Chtěla po mne vědět, proč její řezáky zaujaly poměrně nedávno takovou zvláštní polohu. Když jsem jí poskytla možnou interpretaci, ukázalo se, že ve skutečnosti není vyrovnaná ani se svým mužským, ani s ženským archetypem. Nosila ve svém nřtru ránu,

která se uzavřela, ale nezhojila. Vyprávěla mi, že velice záhy ztratila otce a že vlastně nikdy neměla příležitost po něm truchlit. Manžel ji opustil kvůli jiné ženě. Byla znásilněna a žila v neshodách se svou matkou. Celou svou bytostí se jen trápila. Když pak začala na sobě pracovat a zkusila těžkosti překonat, řezáky se skutečně napřímily stejně, jako se napřímila i ona. Postranní řezáky odpovídají číslu dvě, energii dvojího tvaru. Víme již, že naznačují, jaký je náš poměr k prvnímu zubu. Energie čísla jedna našla adekvátní odpověď, a tak se jí podařilo nalézt vlastní výraz. V astrologii se postranním řezákům přiřazuje planeta

Saturn. Tato planeta symbolizuje omezení, zhušťování, mineralizaci a materializaci. Saturn je levý, ženský protějšek k Uranovi a je symbolizován křížem čtyř živlů.

Uranovo vědomí sestoupí a zapustí kořeny do hmoty.

Špičáky

(č. 13, 23, 33, 43)

(Zbývající) špičáky se objevují ve věku 13 až 14 let, to znamená na konci druhého z celkem tří cyklů přeměn: První cyklus od 0 do sedmi let končí prořezáním předních řezáků a prvních stoliček. Je to doba, kdy se člověk formuje na své tělesné rovině.

Ve druhém cyklu od sedmi do čtrnácti let, který se uzavírá růstem špičáků a pubertou, se vyvíjí emocionální rovina člověka.

Třetí cyklus, jenž končí růstem stoliček moudrosti ve věku 21 let, je spojen s integrováním spirituální roviny.

Špičáky se objevují ve věku, kdy člověk nejen pohlavně dospívá, ale kdy se rovněž začíná zajímat o sex. Dokládá to i falická forma těchto zubů. U mužů, kteří se cítí psychicky kasírováni, se může vytvořit obrácený skus, kdy se horní špičák při skousnutí zasune za dolní. Takový muž mívá problémy se zaujetím své mužské role a s vyjádřením svých nejniternějších tužeb. Pokud

polohu zubů změníme tak, aby horní špičák při skusu opět zakrýval špičák dolní, pomůžeme tak postiženému, aby se prosadil jako osobnost. Špičák souvisí se všemi změnami, jimiž člověk prochází, od růstu těla přes pubertu až po klimakterium.

Jednou jsem vyšetřovala mladého chlapce, který měl stále ještě první špičáky a vlevo dole mléčnou stoličku.

Ukázalo se, že má nadměrně starostlivou matku a že nechce vyrůst, aby se jí pořád líbil.

Pravý horní špičák (č. 13) symbolizuje způsob, jakým se chceme prezentovat vnějšimu světu.

Jedné mé pacientce se nechtěl pravý

špičák prořezat. Když jsme se společně pokoušely najít příčinu, vyprávěla mi, že první menstruaci měla už v osmi letech, kdy se jí také začala nalévat ňadra. Tato změna ji šokovala a ona se za své tělo styděla, protože najednou vypadalo jinak než těla jejích přítelkyň. Odmítání být ženou a přání, aby se na ni okolí stále dívalo jako na dítě, proniklo do podvědomí a to se pak postaralo, aby se zub z dásně neproklubal.

Levý horní špičák (č. 23) symbolizuje vnitřní postoj, jaký zaujímáme vůči změnám.

Jedné mé patnáctileté pacientce zůstal špičák trčet v dásni ve špatné

poloze. Zdálo se, že jediná možnost je naříznout dáseň a pomocí nitě či vlákna působit na zub stálým tahem, aby se narovnal. Protože šlo o poměrně složitý zákrok, probrala jsem s pacientkou trochu průběh její puberty. Ukázalo se, že první menstruaci měla teprve před několika týdny a že se jí to vůbec nelíbilo, protože byla jedináček, kterého otec i matka pořádně rozmazlovali. Všechno bylo tak krásné a teď najednou hrozilo, že tato vnitřní proměna jí obrátí celý život naruby, protože její tělo už nebude tělem dítěte. Její odmítavý postoj se projevil v chybné poloze a zpomalení růstu špičáku. Nakonec jsem tu jako terapii zvolila Bachovy

esence, jelikož vše nasvědčovalo tomu, že jde o emocionální blok. Zub se do tří týdnů sám narovnal a chirurgického zákroku již nebylo zapotřebí.

Pravý dolní špičák (č. 43) je výrazem toho, čeho chceme dosáhnout navenek. Existuje zvláštní vztah mezi tímto zubem a růstem ostatního těla. Jakmile se tento zub objeví, koncentruje na sebe veškerou energii růstu. Pokud s ní dovedeme zacházet, můžeme tento potenciál zaměřit zcela určitým směrem.

Energii tohoto zubu můžeme přirovnat k energii korkové zátky na láhvi sektu, se kterou jsme předtím pořádně zatřásli. Jedna má pacientka vyrostla za šest

neděl o pět centimetrů, když jsem předtím akupunktturně posílila body, které s tímto špičákem souvisejí. Tak výrazného výsledku bylo dosaženo proto, že se předtím bránila akceptovat růst a s ním spojené změny, takže zablokovala energie způsobující tělesné proměny.

Levý dolní špičák (č. 33) symbolizuje způsob, jakým vyjadřujeme své vnitřní proměny. Často jsem měla příležitost pozorovat, že se tento zub u lidí, kteří se se svými duševními změnami tiše vyrovnávají ve vlastním nitru, otočil okolo své osy směrem dovnitř. Takoví lidé se stejně jako zub snaží vyhnout konfliktům s jinými lidmi.

Špičáky mají nesmírný význam.

Když je vytrhneme, pozorujeme ihned prudký pokles vitality, zvláště po vytržení dolních špičáků. Máme tu co dělat se zuby, které by měly zůstat za všech okolností zachovány.

Sloní špičáky jsou prodlouženy v kly a jsou symbolem moudrosti a moci s ní spojené. Dolů směřující špičáky upírů ztělesňují ničivou sílu, jež prahne po životě a přináší smrt.

Špičák je rovněž „zub oka“. „Oko symbolizuje vědomí a mužnou sílu.

Třetí oko kyklopů, stejně jako v Indii oko Šivovo, vidí vše, co musí být zničeno, aby z této smrti povstal život, ze zkázy krása a ze stínu světlo," napsala Annick de Souzenelle v knize *Symbolika*

lidského těla.

Dále se pak dočteme: „Špičáky jsou ke středním řezákům ve stejném vztahu jako souhvězdí Psa k Slunci na obloze v době letního slunovratu. Souhvězdí Psa dominuje hvězda Sirius (a to je převelice důležitá hvězda, je to planeta ohně, přináší změny a vypravuje se o něm, že kdysi přivedl Atlanty do Egypta). Pes ztělesňuje oheň v srdci a žár léta. Žáru vrcholného léta se francouzsky

říká „psí vedra“*. Měsíci srpnu odpovídá v astrologii lev, k němuž patří tělesná rovina srdce.“

Pes je přítel člověka. Symbolizuje věrnost a oddanost, jež překoná všechny

strážně. Člověk má svůj vlastní osud, ale ať už udělá cokoli a projde jakýmikoli změnami, pes jej vždy pozná. V mytologii pozdravil Odysea při návratu domů jen jeho pes, protože oheň, který z muže dělá hrdinu, psu prozradil, že jde o jeho pána.

Špičák odpovídá číslu tři, vektoru života, číslici vyjadřované dvěma kruhy , jež jsou na jedné straně otevřeny a leží nad sebou: . Symbolizuje život na spirituální rovině, jež od sebe odděluje obě stránky našeho dualistického světa (stejně jako zlomková čára).

*) Pozn. překl.: Jde o výraz „chaleur caniculaire“.

Stejný význam měl tento obrat i v latině a odráží

se i v ruském názvu kanikuly = prázdniny. Na souvislost

se psem ukazuje i lat. a franc. název špičáku *canimis*, resp. *canine*, od latinského *canis* = pes.

Z hlediska astrologie je možno připsat špičák planetě Pluto. Máme tu co dělat jak se silami, které již neseme v sobě, tak i s těmi, které dostaneme shora. Pluto tak odpovídá i za talent a umění, jimiž zušlechtujeme svou hrubou sílu a vytváříme zdroj života, který nyní může téci i směrem ven.

Přední stoličky

(č. 14, 24, 34, 44)

Přední stoličky zastupují naše Já a všechny naše tužby. Význam těchto zubů lze opsat slovy „já chci“.

Pokud se dětem systematicky extrahují stoličky, aby se uvolnilo místo v dásni, trpí tím automaticky jejich vědomí vlastního Já. Lze pak říci, že jsou násilně přeorientovávány z individuálního na kolektivní systém a podrobují se autoritě, kterou v zásadě nechtějí akceptovat.

Koleno patří k těm částem těla, jež odpovídají předním stoličkám. Nikoli náhodou symbolizuje pokleknutí podřízenost a ochotu dobrovolně sloužit nadřazené osobě či věci. V rytířských

dobách znamenalo pokleknutí spolu s mečem, že se dotyčný dával do služeb nějakého ideálu, pána nebo Boha, tedy instance, která stála výše než vlastní Já. Rytíř proto nikdy nesměl zabíjet ve vlastním zájmu. Při ceremonii pasování na rytíře byl meč kladen nejprve na pravé a poté na levé rameno. Rovnalo se to slibu sloužit tomu, kdo akt pasování prováděl. Symbolicky znázorňoval tento rituál setnutí hlavy a její nahrazení hlavou nového člověka. Zasnívání prý v tu chvíli viděli na úrovni své šíje světelnou kouli, tedy na místě, kde se, jak víme, nachází krční čakra.

Tomuto rituálu byl však přisuzován

ještě další, velice důležitý význam.

Od této chvíle musel novopečený rytíř hájit i vlastní božské jméno, jehož sídlem je kořen jazyka, představující nejspodnější část krku.

Annick de Souzenelle píše, že před příjmením máme křestní jméno a před křestním jménem ještě božské jméno.

Zuby jsou jako cimbuří pevnosti, jež toto jméno chrání. Jazyk je pak meč, který pevnost hájí. Své božské jméno známe jen ve zcela výjimečných případech.

Když ho přesto vyslovíme, působí na nás jeho vibrace neodolatelnou silou. Proto také skutečné Boží jméno znalo jen několik kněží, ale ti ho nikdy nevyslovovali. Existují tisíce jmen, která

nám umožňují přiblížit se k Bohu, ale jedno před námi zůstává stále skryto. Nikdo je nedokáže vyslovit, protože bychom museli být Bohem, abychom mu dali skutečně zaznít.

Přední stolička nahoře vpravo (č. 14) prozrazuje, jak by jsme se chtěli jevit navenek.

Jednou jsem vyšetřovala dvanáctiletého chlapce. Zuby mu rostly krásně vyrovnané v řadě kromě této stoličky, která rostla na vnitřní straně oblouku chrupu. Otec chtěl vědět, jaké řešení bych doporučovala: zda zub vytrhnout, nebo ortodontickou léčbu stoličky.

Ortodontická

léčba však ohrožovala kořeny

ostatních zubů, což byla poměrně vysoká cena za to, aby byl jediný zub přiveden do řady. Tento silně introvertní chlapec měl velice hovorné dvojče, a tak měl problémy prosadit se a vyjádřit svá vlastní přání. Abych ho připravila psychicky na extrakci zubu, na níž jsme se již dohodli, předepsala jsem mu Bachovu esenci ze zeměžluči, která se používá právě u takových zakřiknutých introvertů.

Zároveň jsem mu vysvětlila, že by se na tento zákrok měl dívat jako na událost, která ho převede z dětství do další etapy života, kdy se už bude muset rozhodovat sám a sám se také prosazovat.

Jiná pacientka si dala tento zub vytrhnout, protože jí vadil, přestože byl naprosto zdravý. Ptala jsem se, v jakém byla citovém rozpoložení v době, kdy tuto operaci podstoupila. Vyprávěla mi, že ji tehdy muž žádal, aby přerušila svá studia na univerzitě a odjela s ním do Afriky. Proti své vůli souhlasila, ale s podmínkou, že od něho dostane dítě. Když přijeli do Afriky, reagovala alergicky na všechny bílé potraviny: chléb, nudle atd., a její tvář měla neustále purpurově červenou barvu. „Bílou“ nedokázala vůbec strávit. Během těhotenství všechny tyto příznaky zmizely, ale po narození dítěte se vynořily znovu. Tělo

se jí pokoušelo sdělit, že si něco přála, ale věci že se odehrávaly jinak.

Přední stolička vlevo nahoře (č. 24)

odpovídá všem tužbám, které souvisejí s naším citovým světem a s našimi náklonnostmi.

Přední stolička vlevo dole (č. 34) ukazuje, jak umíme vyjadřovat svá přání ve svém bezprostředním okolí. Zde vidíme zřetelně, nakolik jsme schopni sdělit své pocity ostatním.

Přední stolička vpravo dole (č. 44)

ztělesňuje realizaci našich plánů.

Pacientka, která přerušila studia na univerzitě kvůli cestě do Afriky, měla na tomto zubu zlatou korunku a amalgamovou

plombu na stoličce číslo 45.

Když jsme reakci na dvojí kov odstranili, její alergie bylo možno potlačit.

Předním stoličkám odpovídá číslo čtyři. Zde zakotvuje energie v prostoru a v času. Země sestává ze čtyř živlů země, ohně, vody a vzduchu, jež symbolizuje čtyřúhelník. Myšlenka se konkretizuje a stává se hmotou.

Tento zub odpovídá planetě Mars, ohni, vášni a životu v jednom pohybu.

Zadní stoličky

(č. 15, 25, 35, 45)

Klíčová věta pro zadní stoličky zní:

„Chci tvořit.“ Zde nachází výraz tvořivé Já: děti, záliby, umělecká díla...

Přání tu jsou proto, aby se změnila ve skutečnost.

Zadní stolička vpravo nahoře (č. 15) symbolizuje náš vývoj ve vnějším světě. Především tujde o děti, které bychom rádi měli, nebo o plány, které chceme uskutečnit. U žen, které prodělaly spontánní nebo umělý potrat, které ztratily dítě nebo jsou neplodné, bude tento zub s největší pravděpodobností podvyživený a zakrytý korunkou. U páru žijících v souladu se mohou problémy s tímto zubem projevit i u muže, protože sdílí city své ženy.

Zadní levá horní stolička (č. 25) je zcela zvláštní zub. Souvisí s kamion, tedy se všemi našimi přirozenými vlohami,

které v nás leckdy hluboko ukryty
dřímou. Tento zub do jisté míry vyjadřuje
prazákladní zaměření člověka,
jež ukazuje, proč přišel na tento svět.
Když jsem jednou čistil a jisté pacientce
právě tento zub, prokázalo se to velice
názorně.

Ze zubu se linula výrazná vůně růží,
což u zkaženého zubu není právě obvyklé.
Nemám nijak zvlášť vyvinutý
čich, a tak jsem se jen nestačila divit,
odkud se ta vůně bere, a ptala jsem
se sama sebe, jestli mě nešálí smysly.
Protože však vůně přetrvávala a dokonce
sílila, požádala jsem pacientčina
muže, který byl náhodou přítomen
a byl nadán jistou jasnovidností, aby

nám řekl, co tyto jevy na subtilnější rovině znamenají. Muž své ženě řekl: „To je legrační, máš hlavu tak velkou jako ramena a tělo silné jako kmen stromu, a to ještě z doby, kdy jsi bývala kyklopem! Máš v sobě ukrytou nesmírnou sílu, ale zatím se ještě neprobudila k životu.“

Skryté vlohy jiných pacientů spočívaly v malování ikon, v kaligrafii, tanci, skupinovém divadle, ve zpěvu atd.

Dnes jim tyto aktivity přinášejí radost jako koníček a napomáhají jim udržet duševní rovnováhu.

Čím je náš způsob života ve větším souladu s vnitřní podstatou naší osobnosti,

tím snáze dokážeme rozvíjet svůj talent a zjistit, v čem spočívá smysl našeho života.

Zadní stolička vlevo dole (č. 35) ukazuje, jak dokážeme konkrétně využít ve svém životě matčiny energie. Když tento zub roste do nitra úst, pak je to v devíti případech z desíti znamení, že tu je dominantní a potlačující matka. To byl případ mladého chlapce, u něhož mléčný zub stále nechtěl ustoupit pozdější stoličce.

Když mléčné zuby nevypadnou samy od sebe, znamená to, že se dítě nemůže nebo nechce stát dospělým. Ve vzpomenutém případě dítě nemohlo růst,

protože bylo vystaveno poručníkovaní své matky. Když jsem mléčný zub vytrhla, bylo vidět, jak je stolička pod ním stěsnaná a zarostlá. O měsíc později se zub narovnal a dítě začalo matce odporovat. Bylo vidět, že nyní bude hájit svou nezávislost

Jedné čtyřicetileté ženě vytrhli tento zub už před léty a navíc si ulomila levý horní řezák. Stěžovala si na bolesti v ramenou

a žádný terapeut jí nedokázal od nich pomoci. (Somatickým protějškem stoličky č. 35 jsou právě ramena.) Žena měla nadměrně starostlivou matku a nedokázala se vůči ní prosadit. Nasadila jsem jí určitou neurální terapii

a po několika dnech pacientce bolesti v ramenou pominuly.

Zadní stolička vpravo dole (č. 45) souvisí s konkrétní realizací našich plánů, zejména pak v profesní oblasti. Pronikavé změny v zaměstnání mohou tento zub ovlivnit.

Zadním stoličkám odpovídá číslo pět. Je to zakořeněná energie, která se nyní ve hmotě probouzí k životu. Je to těž forma energie, která protéká od vrcholku pyramidy k její základně. Ezoterikové říkají, že pětka je Kristovo Číslo, číslo slova, božská číslice dokonalosti a tvoření.

V pětce se ukrývá též symbol zbožněného nebo bohům podobného Člověka,

jehož symbolem je pěticípá hvězda, jak vidíme na obraze Leonarda da Vinci „Muž v opsané kružnici“.

Máme pět smyslů, pět prstů na každé ruce a pět prstů na každé noze, a také součet číslic počtu našich zubů (dvaatřicet) činí pět ($3 + 2 = 5$).

V kabale se páté písmeno He ztotožňuje s dechem, jenž prochází ústy.

Zadní stoličky patří Venuši, planetě plodivé lásky. Život, znázorňovaný symbolickým kruhem, se tu rodí do materiálního světa.

Přední moláry

(č. 16, 26, 36, 46)

Objevují se ve věku šesti až sedmi let, kdy se dítě začíná prosazovat: „Chci tohle, a nechci támhleto.“ Dítě se pokouší prosadit, je však stále ještě „poslušné“; ve čtrnácti letech, kdy prochází dalším klíčovým obdobím, se dorůstající chlapec či dívka náhle stanou „neposlušnými“.

Tyto zuby proto můžeme obecně spojovat s postavením, jaké lidé chtějí zaujmout.

Přední molár vpravo nahoře (č. 16) ukazuje na místo, jaké bychom chtěli zaujmout vůči vnějšimu světu.

Jedna mladistvá pacientka měla už delší dobu bolesti. Léčila jsem ji, místo

amalgamů jsem používala kompozita, dala jsem jí novou korunku z neškodného kovu. Přes veškerou léčbu však bolesti přetrvávaly. Zkusila jsem tedy probudit v ní dávné vzpomínky a tu se objevila *pětiletá* či *šestiletá* holčička v červených šatech, která usedavě plakala. Ukázalo se, že v tu dobu jí zemřela babička a dívenka se cítila opuštěná svou matkou, která se zcela pohroužila do vlastního žalu. Když jsme s pacientkou tyto události probraly a ona si je uvědoměle připomněla, bolesti náhle pominuly.

Mladého muže, jemuž se tento zub kazil, jsem se zeptala, jestli v poslední době neutrpěl nějaký neúspěch. Řekl,

že neuspěl u závěrečných zkoušek studia farmacie a musel se vzdát svých životních plánů.

Přední molár vlevo nahoře (č. 26)

odpovídá úloze, kterou bychom rádi zaujali, abychom mohli vyjádřit své city.

Kaz na zubu u neúspěšného lékárníka v námi citovaném případě měl právě takovouto příčinu.

Když se tento molár začal viklat šedesátileté dámě, pomýšlela jsem nejprve na nedostatečné prokrvení a zahájila jsem protiparodontickou léčbu, abych zbrzdila zánětlivé procesy v dásních.

Zadní levá stolička (č. 35) kromě toho rostla směrem ven. Protože spodní stoličky mají souvislost s koleny, zeptala

jsem se jí, zda s nimi někdy neměla problémy. Vyprávěla, že jí v desíti letech operovali koleno, což je právě období, kdy druhé stoličky nahrazují mléčné moláry. Zde však šlo evidentně o symptom, jehož příčiny tkvěly hlouběji. Když jsem se jí zeptala, v jakých rodinných poměrech tehdy žila, odpověděla mi s neskryvaným hněvem:

„Moji rodiče se dali rozvést Otec odešel z domu, a kdyby i dnes ke mně přišel, zabouchla bych mu dveře před nosem.“ Tato událost byla v zubu jakoby neustále ukryta a já začala chápat, že viklání nebyl problém související s prokrvením. Pacientka nedokázala minulé události strávit, a tak jediným

řešením bylo zub vytrhnout. Ihned po extrakci přestaly bolesti, ale zároveň se zmírnil i vnitřní konflikt.

Přední molár vlevo dole (č. 36) odpovídá naší touze být milován. Někdy se děti ptají, jestli je rodiče někde nenašli a zda to jsou doopravdy jejich vlastní rodiče. Cítí se nemilovány tak, jak by být chtěly, a žárlí na pozornost rodičů. Často to je první zub, který je napaden kazem: objevuje se totiž v době, kdy se dítě pokouší uspořádat si své city a kdy prožívá první citová dramata. Mladá žena, u níž tento zub nahradil můstek, si stěžovala na velké bolesti nejen před extrakcí, ale i po ní. Opět jsme pátraly v „paměti zubu“ a ukázalo

se, že v dětství ztratila staršího bratra.

Jejich otec po synovi truchlil tolik, až měla pocit, že při ni mu v srdci už nezbývá místo.

V této souvislosti není jistě náhodou, že táž žena trpěla dlouho na rakovinu dělohy, avšak nakonec se šťastně uzdravila.

Přední spodní moláry totiž souvisejí s trojúhelníkem podbříšku, tvořeným kyčlemi a pohlavními orgány.

Měla jsem asi čtyřicetiletou pacientku, která nemohla mít děti. Nějakou dobu se léčila, ale bez úspěchu. Ke mně přišla, protože si chtěla dát vyměnit amalgamové plomby. Protože jsem věděla o jejích gynekologických potížích, podívala jsem se na molár č.

36 důkladněji. Po ošetření jsem vzala zub mezi prsty, abych osteopaticky zjistila, jak je pohyblivý. Byl úplně zablokován. Když jsem s ním hýbala, snažila jsem se psychopatotakticky zjistit, zda neskrývá nějaké poselství. Tu jsem spatřila svou pacientku ve věku asi pěti či šesti let, jak stojí opřená o kurník. Bylo vidět, že ji slepičí příbytek přitahuje i odpuzuje, a tak jsem se ptala po příčině takového podivného zážitku. Vyprávěla, že nemohla snést, když slepicím zakroutili krk. Po celý život pak nesnášela peří. Zabíjeli před ní slepici, a ta přece dávala život - proto se jí zážitek vryl tak hluboko do podvědomí. Darovat život

bylo pro ni totéž co způsobit smrt.

Jiná pacientka trpěla sklerózou multiplex.

Když jsem jí léčila chrup, snažila

jsem se pomocí psychopatotaktie dostat

do její minulosti. Uviděla jsem jí jako

pěti- či šestiletou holčičku, jak stojí

před vykotlaným zubem. Zeptala jsem

se jí, zda neztratila někoho z rodiny,

a ona odpověděla: „Před svým narozením

sestru; rodiče mi pak dali její

křestní jméno." Tato žena žila stále ve

stínu zemřelé sestry, zatímco její vlastní

existence nebyla uznávána.

Myšlenka „Nemohu existovat, protože

mé místo zaujímá mrtvá" se projevovала

i v jejím onemocnění. Při

mnohočetné skleróze dojde k přerušení

toku energie v míše, popírá se život ve svých základech.

Přední molár vpravo dole (č. 46) zastupuje to, na čem obvykle budujeme svůj život: práci. Problémy při zakládání podniku nebo s realizací plánů se mohou projevit nejrůznějšími symptomy u tohoto zubu, protože v obou případech jde o jakýsi druh zrození.

Tento molár souvisí se smrtí a znovuzrozením.

Každý začátek znamená též odumírání zastaralých struktur a zrod struktur nových. V obratech jako „zrodila se myšlenka“ nebo „dobývat si v potu tváře svůj chléb“ se setkáváme s motivem zrození i se živlem vodou,

jež při zrození hraje velkou roli.

V akupunktuře odpovídá ucho ledvinám.

Živlem ledvin je voda, jejíž negativní stránka se projevuje jako strach.

Jedna žena trpěla častým hučením v uších, a tak nebyla schopna ani poslouchat rozhlas ani se dívat na televizi.

Před jakýmkoli hlukem musela hned unikat do místnosti, kde byla sama. Její partner to pochopitelně špatně snášel.

Když jsem pátrala v „paměti zubu“, spatřila jsem ji na pláži: bezmocně tam přihlížela, jak její syn marně zápasí se silným proudem a nemůže se dostat ke břehu. Hrůza, kterou tehdy prožila, byla tak děsivá, že raději událost pohřbila hluboko do svého podvědomí.

Jiného mého pacienta tento zub neustále trápil, přestože jsem mu už dávno vytáhla nerv. Jakmile se víc unavil, zub se hned ozval. Ukázalo se, že se topil, když mu bylo sedm let. Stále si ještě přesně vzpomínal, jak ho slaná voda páčila v plicích a jak propadl panice, než ztratil vědomí.

V obou případech energetická léčba zubů nepostačovala. Byla zde nutná emocionální terapie s éterickými oleji, Bachovými esencemi, homeopatií, psychoterapií atd.

Předním molárům odpovídá číslo šest. Šest hrotů má Davidova hvězda sestávající ze dvou trojúhelníků, z vody

(hrot směřuje dolů) a z ohně (hrot směřuje nahoru). Máme tu co činit se splýváním mužského a ženského principu v sobě samých. Své místo najdeme teprve tehdy, když se obojí stane pevnou součástí naší osobnosti. Planetou tohoto zubu je Jupiter, zosobňující spravedlivou a nestrannou autoritu, jež je uznávána a akceptována, protože má svůj zdroj v moudrosti.

Šestka je materializovaná energie %
jež se vrací ke svému zdroji o .

(Zbývající) zadní moláry se objevují ve věku dvanácti let. Odrážejí naše vztahy k okolnímu světu, tzn. že ukazují, jaká je naše projekce do okolního světa a jaký obraz se nám z něho vrací. Vidíme

zde. jak na nás reagují naši bližní.

Pomocí zadního moláru vpravo nahoře (č. 1.7} se projevují události, které souvisejí s vnějšími okolnostmi práce a každodenního života.

Lidé násilnické a prudké povahy vycházejí dobře s jedinci stejného založení.

Když však narazí na flegmatický typ, vzniká napětí, které se u prvního projeví výbuchem hněvu, u druhého vyústí v útěk. Tento druh podráždění se projevuje onemocněním našeho moláru.

Zadní molár vlevo nahoře (č. 27)

souvisí s afektivními vztahy k našim bližním. Ukazuje, zda žijeme v harmonickém vztahu se svými nejbližšími.

Po ošetření chrupu jsem vyšetřila

příslušný zub jedné pacientky osteopatickým pohybem. Tu jsem ji uviděla jako asi desítiletou dívenku s umělohmotnou panenkou v náručí. S touto panenkou se dělila o svůj vnitřní život, protože komunikace u nich v rodině selhávala. Moje dnes 62 letá pacientka potvrdila, že panenka pro ni měla mimořádný význam, a svěřila se mi, že si ji dokonce přibalila do zavazadla na svatební cestu. Ve svém manželství a v rodině, kterou založila, prožívala stejné problémy s komunikací, takže byla neustále uzavřena sama do sebe. Když jeden partner v partnerském svazku zklame očekávání druhého, může tento zub onemocnět.

Když se například muž rozhodne, že na své jméno koupí byt, a vůbec nevezme v úvahu přání své ženy, může to u ženy vyvolat právě takové zklamání.

Když muž svůj úmysl skutečně realizuje, projeví se to u ženy v zubu číslo 37. V tomto zadním moláru vlevo dole se zklamání, naznačené v zubu č. 27, konkretizuje.

Zadní stolička vpravo dole (č. 47)

symbolizuje vztahy a jejich okolnosti.

Také zde mohou spory způsobit poškození zubu.

Zadní stoličky odpovídají číslu sedm.

Na své cestě zpět k počátkům se člověk jako pozemská bytost stává dokonalým

vyjádřením tří rovin , fyzické,
efektivní a spirituální. Stává se mostem
mezi nebem a zemí.

Planetou molárů je Merkur, posel
bohů, do jehož kompetence patří předávání
tradice, komunikace a všeobecná
směna.

Zuby moudrosti

(č. 18, 28, 38, 48)

První zuby moudrosti se zpravidla
objevují až kolem 21 let, tedy v době,
kdy končí třetí sedmiletý cyklus, během
něhož se rozvíjí spirituální rovina.

V těchto zubech nachází výraz individuální
energie, která souvisí s kolektivním
a univerzálním vědomím. Tyto zuby

symbolizují naši schopnost splynout v dokonalém souladu s naším mystickým Já.

Na rozdíl od jiných zubů mají zuby moudrosti dvojí význam: můžeme z nich usuzovat na místo člověka ve spirituálním světě, ale i na svět, ve kterém se vyvíjí. Přístup do spirituálního světa si lze zjednat mystickým, ale i ezoterickým způsobem.

Pokud tyto zuby chybějí, lze z toho soudit, že daná osoba je zaměřena spíše na cestu analytického myšlení než směrem k mystice.

Někdy se stává, že zuby moudrosti vyrostou jen v jedné dásni. Když vyrostou

například jen v horní dásni, můžeme vyjít z toho, že daný člověk sice uznává existenci neviditelných rovin, že se však zdráhá uplatnit je v každodenní praxi. A naopak, když jsou zuby moudrosti jen v dolní *čelisti*, znamená to, že člověk vědomě pracuje na tom, aby do tohoto světa pronikl.

Zuby moudrosti rostou na konci čelistní kosti, tam, kde vodorovná osa přechází ve svislou. Na tomto místě se kříží energie pozemské a duchovní roviny, jež každý zub moudrosti rozděljuje na půloblouk své strany čelisti. Když člověk začne pracovat na své duchovní nebo materiální dimenzi, hned se to dotkne zubů moudrosti. Když má problémy

se ve svém světě zařadit, může to vést k poruchám v oblasti těchto zubů.

Zub moudrosti vpravo nahoře (č. 18) odpovídá síle, kterou vyvíjíme při pokusu osvojit si materiální a duchovní svět.

Zub moudrostí vlevo nahoře (č. 28) umožňuje usuzovat na hluboko zakořeněné obavy z odmítnutí materiálním i duchovním světem, přestože by v něm daná osoba ráda prodělala svůj vývoj.

Zub moudrosti vpravo dole (č. 38) odráží schopnost sdělovat okolí vlastní pocity.

Zub moudrosti vlevo dole (číslo 48) zosobňuje fyzickou energii, která se uvolní, když najdeme své místo v tomto

světě.

Zuby moudrosti jsou spojeny s číslem osm. Člověk realizoval princip života v duální osmičce , jež odpovídá tomuto pozemskému světu. Ve své lidské existenci poznal princip nekonečna a vlastní nesmrtelnost. Ležící osmička je znak nekonečna v prostoru i čase.

Zuby moudrosti odpovídají planetě Saturn, jež propůjčuje kosmické energii tvar. Proto mohou tyto zuby souviset i s mýtem o Gaie.

V řecké mytologii je Gaia matkou všehomíra, navýsost plodnou ženou, která zplodila všechny hvězdy a celý vesmír. Porodila i Urana, s nímž zplodila další děti. Uranus se však těchto

dětí zbavil tím, že je na tajném místě
svrhl do nitra Země. Děti pak spotřebovaly
v boji s otcem veškerou svou
energii. Jediný, kdo se dokázal ovládnout
a energii si uchovat, byl Saturn,
jenž později vyvolal proti otci vzpouru.
Vyklestil Urana a jeho varlata hodil
do moře, kde oplodnila mořskou pěnu
a z ní se zrodila Venuše, symbolizující
plození na nižší úrovni. Saturn však,
jenž vyrostl v břiše bohyně Gaie, si
uchoval kosmické vědění.

Dnes jsou zuby moudrosti často
systematicky extrahovány. Člověku
je tak zamezováno v přístupu k silám
všehomíru. Ničí se tak polarita, která

mu umožňuje dosáhnout spojení s univerzálním věděním.

Kabitola 3

NĚKOLIK POZNÁMEK

Z HISTORICKÉ ANTROPOLOGIE

Člověk 20. století rozhodně nemá stejnou stavbu těla jako neandrtálec, který se vyznačoval velice výrazně utvářenou dolní čelistí. Život neandrtálce, to byl neustálý boj o přežití, a pokud jde o potravu, vybíral si s největší pravděpodobností instinktivně.

Novodobý člověk vykazuje naproti tomu morfologii „mozkové bytosti“,

která se do značné míry vzdala svých instinktů ve prospěch intelektuálních schopností. Projevuje se to širším a vyšším čelem, zatímco dolní čelist ustoupila.

Vše nasvědčuje tomu, že vývoj zubů nedržel se změnami stavby kostry krok. Od doby kamenné se tvar zubů prakticky nezměnil. Stručně řečeno, na rozdíl *od* ostatního těla se zuby nevyvíjely, uchovaly *si* původní velikost, ale jejich základna se smrštila.

ENERGETICKÁ ROVINA ZUBŮ

Energetickou rovinu zubů tvoří celý zub a zubní dutina, v níž je uložen. Při ošetření zubů bychom proto měli brát

v úvahu celý tento komplex.

Zub drží v pórovité kosti, se kterou je spojen řadou elastických vláken.

Tomuto aparátu zavěšení zubu se říká parodoncium nebo parodencium. Je tvořeno z 65 procent minerály (kostmi) a z 35 procent organicky (pojivovými tkáněmi).

Na buněčné úrovni se v parodonciu odehrává čilá výměna informací mezi zubem a tělem. Když parodoncium onemocní, začnou se zuby viklat. Příčinou jejich snížené stability většinou bývá nedostatek živin, stres nebo jiné vlivy, které postiženému brání, „aby se zakousl do života jako do jablka“.

Sklovina je z 95 procent minerální a z pěti procent organické povahy (bílkovina). Čím jsou minerální látky čistší, tím lépe se v nich odráží světlo. Zde je patrné spojení, jež existuje mezi sklovinou a vědomím.

Dentin neboli sklovina je protkána tisíci nepatrných rourek či trubiček, jež slouží k výměně mezi zubem a tělem.

Dentin se skládá z 65 procent z minerálních a z 35 procent z organických látek a je propojen s éterickým tělem.

Zubní dřeň představuje samo srdce zubu. Tvoří ji krevní cévky, nervy a organické pojivové tkáně. Stejně jako voda a krev souvisí se světem pocitů a s astrálním tělem.

Děti, které jsou ve škole přetěžovány, trpívají velmi časně stresy. Z toho plynoucí únava a emocionální poruchy se odrážejí i v zubovině. V takových případech se objevuje kaz uvnitř zubu, kdy sklovina zůstává neporušena.

Zubní kořen je uložen v zubní dutině, což je kost, která je zase uložena v další kosti. Akupunktura využívá spojení, jež existuje mezi touto kostí a ledvinami, jež zase mají co dělat se silou vůle.

Z kořene zubu lze tedy usuzovat na to, jak silnou vůli daná osoba má. Když se při ortodontických korekturách vyvíjí na některé zuby příliš silný nebo akutní tlak, začnou zubní kořeny atrofovat, až nakonec zcela odumřou. Takový případ

jsem jednou viděla u postranních řezáků jednoho dítěte. Zuby sice stály pěkně v řadě, ale jejich kořeny už byly dávno mrtvé.

Ve většině případů se k ortodontickým zákrokům přistupuje spíše z estetických než z praktických důvodů. Nechat si narovnat zuby, to je většinou jen jeden z pokusů vyhovět konvenčním představám o kráse. Zuby ovšem mají často tendenci vracet se do původní polohy - k velké nelibosti rodičů postižených dětí. Když jsme si však právě řekli, že poloha zubů je zrcadlem světa našich emocí, pak také víme, proč se zuby stále vracejí do původní polohy, dokud napětí, které jejich malformace

vyvolalo, není odstraněno.

Jinak se problémy se zubními kořeny vyskytují především tehdy, když někdo nedovede prosadit svou vůli nebo když je jeho vůle nějakým způsobem zlomena.

Energetická rovina zubu

DÁSEŇ A ČAKRY

Sanskrtské slovo *čakra* (kolo) označuje centrum jemněhmotné energie

v astrálním těle člověka - bod, kde se překrývají a pronikají duševno a tělesno.

Podél páteře existuje sedm hlavních

čaker, které, jsou-li otevřeny, umožňují přístup ke zcela specifickým energiím

a zajišťují určitou formu výměny mezi

člověkem a prostředím, jež ho obklopuje.

Pokud chceme zjistit, která energie prochází zubem, jež hodláme ošetřit, musíme si promítnout horní a dolní čelist jako půlkruh přes různá energetická centra, přičemž řezáky budou ležet vždy přesně nad čakrou.

První projekce

Když imaginární oblouk probíhá na úrovni krční čakry, jsou řezáky ve výši hrtanu, zatímco špičky už patří k oblasti ramen.

Lidé s chorobami štítné žlázy mívají často problémy zapojit se do společnosti, ve které žijí. Tyto problémy se projevují zvýšenou náchylností řezáků k chorobným změnám. Krční čakra je naše

výrazové centrum, tedy oblast, přes niž komunikujeme verbálně s okolním světem. Pokud si to příslušná osoba v životě uvědomuje, pak zpravidla naslouchá hlasu své intuice a nečiní jí potíže propůjčit tomuto hlasu „mluvené slovo“, aby jej bylo slyšet i ven. Osoby, které se nechají zmítat svými emocemi, mívají naproti tomu často potíže vyjádřit se formou, která by byla jasná a jíž by i ostatní jednoznačně rozuměli.

Měla jsem pacientku, jíž se přední řezáky už několik let viklaly a nakonec se úplně uvolnily. I když už žila ve Francii dlouho, pořád se cítila jako cizinka, kterou společnost, v níž žije, odmítá. Kromě toho měla problémy se štítnou

žlázou a nakonec dokonce podstoupila operaci. Souvislost mezi řezáky, štítnou žlázou a problémy se společenským zařazením tu byly obzvlášt' zřejmé.

Druhá projekce

Posadíme oba horní nebo dolní řezáky nad solar plexus v krajině žaludku, přičemž špičáky budou na imaginárním zubním oblouku opět nad rameny.

Jednou mi jeden jinak klidný pacient hlasitě vykřikl, když jsem se při léčení kazu dotkla jeho postranního řezáku. Zeptala jsem se ho, jestli nemá problémy se žaludkem. Odpověděl, že ne. Všechno prý je v nejlepším pořádku,

ale je prý na dnes objednan na celkové vyšetření. Druhého dne jsem se dozvěděla, že u něho zjistili maligní tumor žaludku.

Žaludeční krajina souvisí se světem našich emocí. Problémy s příslušnými zuby pak mohou často ukazovat na špatně strávené emoce.

Projekce čelisti na čakry

Třetí projekce

Střední řezáky (horní nebo dolní) promítněte do roviny sakrální čakry, tedy asi do výše močového měchýře. Špičky budou ve výšce vaječníků a zuby moudrosti ve výšce pánve. V sakrální čakře se soustředí energie fyzického

těla, rozmnožování, ale i tvořivosti obecně.

Čtvrtá projekce

Když posadíme horní a dolní řezáky do úrovně nohou, pak stoličky odpovídají kolenům a zuby moudrosti pánevní krajině. Zde máme co činit s energií z první (kořenné) čakry.

Jeden z našich přátel, s nímž jsme byli na dovolené, najednou z ničeho nic nemohl došlápnout, aniž by vykřikl bolestí. Po dvou dnech mě poprosil, jestli bych mu nepomohla. Ošetřila jsem ho osteopaticky přes přední dolní řezáky. Ty vyčnívaly nápadně z jinak pravidelného oblouku dolní čelisti. Večer už

nemohl ani chodit a já začala pochybovat o úspěchu své léčby. Příštího dne však bolesti zcela zmizely.

Nohama stojíme na zemi, takže nás spojují se všemi materiálními energiemi. Nohama se „uzemňujeme“. A náš přítel měl akutní problémy právě s uzemněním. Podnik, který před nedávnem založil, se držel jen taktak na nohou.

SOUVISLOSTI S ČÁSTMI

TĚLA

Jak ukázal dr. Orsatellis ve své disertaci (univerzita v Marseille), každý zub má spojení s určitou částí těla, resp. s určitým obrazem nemoci. Orsatellis se ve své práci opírá o patnáct let pečlivě

vedených výzkumů, jež mu umožnily vypracovat přesné statistiky.

Zatímco právě popsaná metoda projekce na čakry umožňuje hlavně zjišťovat, jaká je kvalita energie, jež proudí mezi čakrou a zubem, přihlížejí takzvané somatotopie ke vztahu mezi určitým zubem a nějakou konkrétní částí těla.

Uvedeme několik příkladů:

V horní čelisti

Řezáky bývají spojovány s pálením žáhy a kožními vyrážkami na rukou.

Špičáky mívají souvislost s rytmem dýchání, zatímco stoličky souvisejí s tím, že nesnášíme některá jídla, ale i s vysokým nebo nízkým tlakem. U molárů můžeme usuzovat na vazomotorické

poruchy, jež se týkají cév. Nespavost a problémy s nohama souvisejí často se zuby moudrosti.

V dolní čelisti

Řezáky bývají spojovány s pohlavními orgány a konečníkem. Špičáky mají vztah k ledvinám a močovému měchýři a ukazují na problémy s trávením (zácpa), zatímco stoličky odpovídají ramenům a problémům s čichem, resp. s nosem. V souvislosti s moláry zjišťujeme často ischias. A za bolesti šíjových obratlů a tik v obličeji mohou často zuby moudrosti.

VZTAHY MEZI ZUBY

A MERIDIÁNY

Podobně jako čakry patří i meridiány

čínského lékařství do systému jemných energií, jenž je sice s fyzickým tělem spojen, v žádném případě s ním však není totožný. Jisté ovšem je, že jakmile je tok energie v tomto systému narušen, objevuje se nemoc.

Vztahy mezi zuby a meridiány jsou zvláště zřetelné tam, kde se kříží problémy se zuby a nemoci jiných částí těla.

Uvedeme si několik příkladů:

Přední a postranní řezáky leží na meridiánu ledvin a močového měchýře:

gynekologické problémy, zejména při zahnízdění blastocytu; noční pomočování.

Špičáky leží na meridiánu játra-žluč: libido, činnost vaječnicků.

Horní stoličky leží na meridiánu plic

a tlustého střeva: vypadávání vlasů,
záněty vedlejších dutin.

Horní moláry a dolní stoličky leží
na meridiánu slezina-slinivka břišní:
oběhové potíže, únava.

Zuby moudrosti leží na meridiánu
srdce-tenké střevo: problémy se žlázami
a svaly.

MOJE LÉČEBNÁ

TECHNIKA

Když ke mně přijde pacient, nechám
si nejprve udělat panoramatický rentgenový
snímek chrupu a na ten se pak
podíváme podrobněji.

Někteří pacienti reagují udiveně,
když je při vyšetření nejprve požádám,

aby zavřeli ústa. Zkouším totiž rukama zjistit nepravidelnosti na éterickém těle na úrovni tváří. Prohlubeniny tu mohou mít různou příčinu: zubní kaz, chybějící zuby, uzavření zubu, povlak na zubech nebo reakci na bimetál. Zjistím všechna místa, kde je nedostatek energie, a to bez ohledu na příčinu. Teprve poté dám pořídit panoramatický snímek chrupu. Z něho se dozvím, které zuby jsou napadeny kazem a které je nutno vůbec vytáhnout a které kořeny mám ošetřit. Především však získám informace o ostatních rovinách, například o jizvách na kostech. Všechny vytažené či ošetřené zuby vyprávějí o citovém životě pacienta, avšak teprve test lebky

osteopatickými prostředky bránu k těmto citovým zážitkům otevře. Pomocí této techniky odhalím všechny události, které éterické tělo uložilo do paměti od svého vzniku, přestože na fyzickém těle nezanechaly sebemenší jizvu. Jakmile jsem s tím hotova, zjistím podobným postupem, nakolik zákrok ovlivnil primární dýchání lebeční kosti. Vlastní vyšetření začíná často vyrovnáním na úrovni uzavření zubu. Především otestuji různé látky, abych viděla, které z nich se k vyplnění zubu hodí nejlépe. Když vyžaduje ošetření více zubů, zkouším určitými testy zjistit, v jakém pořadí mám postupovat. Potom pátrám na tělesné úrovni po

somatotopiích, jež jsou se zuby spojeny, a zkouším, zda existuje shoda mezi akupunkturními meridiány, které probíhají skrze zuby, a symptomy nemocí.

Když jsem hotova s vlastním vyšetřením zubů, kontroluji osteopatický pohyb ošetřených zubů. Pomocí psychotaktie pak vyvolám události, jež souvisejí se zuby. Přitom též uvidím, zda jde o něco, co dotyčný již zažil, nebo o otevřenou možnost, jakou má.

Poté sdělím pacientovi své dojmy a on má možnost, zjednat si přes prožitou bolest nový přístup k fyzickému tělu a pochopit, nakolik se v každodenním životem řídí podvědomím.

Člověk má tendenci identifikovat se

se vzory, s nimiž se setká a které zažije. Vždyt' koneckonců existujeme jen na základě názorů, duševních a tělesných postojů, jež jsme si osvojili. Když jest náš život poznamenán strachem a obavami, bolest se dříve či později dostaví sama. Nejtěžším úkolem nyní je poznat a akceptovat to, co jsme si sami vyvolili.

Pokud je ošetření zubu v souladu se všemi energetickými rovinami, zasáhne i podvědomí natolik, že za příznivých okolností způsobí hlubokou přeměnu, jež ovlivní celý pacientův život.

Připouštím, že vždy, když se bezprostředně setkám s tím, jak pacient trpí, začnu pochybovat o tom, zda je

můj přístup správný. Zatím se mi však vždy podařilo názorně předvést i sobě samé, jak je důležité pochopit, jaká choroba či strádání se skrývají za akutní bolesti.

Pokouším se svým pacientům pomoci pochopit řeč vlastního těla a poněkud urychlit práci s vlastní osobností, s níž již začali. To jim pomůže dosáhnout harmonie, jež bolest, která téměř vždy souvisí přímo s jejich obavami a strachy, nejen zmírní, ale nakonec úplně odstraní.

Dodatek

OHEŇ

Když člověk stojí pevně oběma nohama

na zemi, je v neustálém kontaktu s energií praohně ve středu Země.

Pokud jde o lidské tělo, pak Zemi odpovídá břicho. Děloha ženy protkaná velkým počtem cév je jako jeskyně protkaná tisícerými vodními pramínky, krev sama je pak jako zemský oheň.

Sem proniká mužské semeno, nejsilnější jang jangu, oheň sám.

Tuto část těla symbolizuje trojúhelník, jehož vrchol směřuje dolů a jenž zastupuje zemi a vodu. Přes něj je opsán jiný, vzpřímený trojúhelník, symbol mužské síly jang, potenciálu života a ohně. Oba trojúhelníky tvoří dohromady šesticípou hvězdu.

V akupunktuře odpovídá voda úrovni

ledvin. Ledviny mají dva póly: prvotní energii a sílu vůle daného jedince. Když někdo chce projevit svou vůli, musí stát na svém, čímž naváže spojení s *prvotní* energií.

V ezoterické tradici se hovoří o trojím ohni: praohni neboli hadí síle (*kundaliňi*), která je opravdu mimořádná a spočívá stočena u kostrče, odkud se vine po páteři až do úrovně srdce a pak je pažemi spojena s oběma dalšími ohni - s energií Slunce (*ida*) a s hořící energií (*pingala*). Hořící látka je znamením božím na zemi. Z ní se rodí vše.

Pohyb ohně směrem vzhůru je určující pro dílo černé (*nigredo*), dílo červené (*rubedo*) a dílo bílé (*albedo*).

[Jde o pojmy z alchymie. Tyto tři barvy vznikají v souladu s přirozenými procesy rozpadu, ale i s postupným míšením látek v rámci procesu vedoucího až ke vzniku kamene mudrců -*požn. překl.*]

Černé dílo se vztahuje ke dvěma prvním čakrám, tzn. k životní síle, sexualitě a světu emocí a ke všemu, co se projevuje duálně a zvýšenou konfliktností.

Možná to je právě příčina, proč existují černé Madony (jako například v katedrále v Chartres): jejich úkolem je pomáhat černému dílu a očistit svět emocí.

Když se člověk dostane do konfliktu, pomáhá modlit se u jejich nohou.

Když smícháme všechny barvy, vznikne černá. Na druhé straně bílé

světlo obsahuje všechny barvy, tvoří tedy jednotu, ale zároveň je čiré. Každá duchovní cesta proto začíná černým dílem, očištěním osobnosti, transformací egoistických sil, aby mohlo začít dílo červené. Lidská láska se zároveň mění v lásku spirituální.

Lidskou lásku ovládají emoce se všemi *svými* výšinami i propastmi.

Kolikrát jsme s milovanou osobou, ta nás ujišťuje svou náklonností, ale stačí špatný pohled či slovo nebo jen pouhé gesto a situace se zcela obrátí a dosavadní jednota je narušena. Zde vidíme názorně, nakolik se lidské chování řídí momentálním rozpoložením.

Naproti tomu spirituální lásku zažíváme

v rovině srdce. Je pro ni charakteristická nejen časová neomezenost, ale i to, že odolá každé zkoušce.

Proměna daná stoupajícím ohněm dochází završení v čistotě díla na bílo.

Toto dílo se týká tří posledních čakr: krční čakry, čelní čakry, jež je známa též jako třetí oko, a temenní čili korunní čakry.

Nyní člověk dosáhl jednoty a transparentnosti

jako čiré světlo. Může sloužit

jako kanál, jenž vyzařuje božské světlo

na svět (ne náhodou je slovo „mondénní“

[v původním významu světský, od latinského *mundus* = svět - pozn. překl.]

anagramem slova „démon“), musí však

ovládat a řídit své emoce.

V průběhu roku existuje období, kdy lze vzestup ohně zvlášt' dobře pozorovat a kdy také lze na vlastní osobnosti snáze pracovat. Jde o období, které začíná čtyřicet dní před začátkem jara a končí o svatodušních svátcích. Máme tu k dispozici asi sto dní, během nichž můžeme projít celou iniciační fází.

V tu dobu se začíná projevovat energie jara a nám nezbyvá než se „jen“ uvést v soulad s přírodou a ohni ve středu Země. Až do Bílé soboty pracujeme stále na černém díle. Oheň v tu dobu stoupá. Může mocně hořet, pak probouzí naše sexuální instinkty, zamíchá nám emocemi a znovu roznítí naši

vitalitu. Není jistě náhodou, že se masopust klade právě do tohoto období!

Obvykle to bývá těžká, někdy i bolestná doba, v níž energie narůstají a naše emoce nás často ženou do konfliktu. Co bylo dosud pevné, rozpadá se. Musíme se vzdát starých názorů a naučit se chápat nově se projevující síly a umět s nimi zacházet, abychom dosáhli vnitřní svobody.

Mezi polovinou února (odkdy počítáme čtyřicet dní do začátku jara) a masopustním úterým uplyne deset dní a podobných deset dní napočítáme i na konci stodenní periody, mezi Nanebevstoupením Páně a svatodušní nedělí.

Po masopustním úterý vystoupí ohně vždy po dvanácti dnech o jednu čakru nahoru.

O Velikonocích se tento interval o něco prodlouží, protože obě energie Ida a Pingala vstupují prostřednictvím rukou do těla a pak se v srdeční rovině setkají.

Je to doba zevních projevů. Dostáváme se k černému dílu, ke středu kříže ve výši srdce.

Od této chvíle energie každých dvanáct dní stoupne, protéká postupně pátou, šestou a sedmou čakrou. Nyní přichází na řadu bílé dílo, dochází k očistě ducha. O svatodušních svátcích je celý cyklus završen.

Tato stodenní fáze dává celému roku, v jehož průběhu se člověk obnovuje a roste, novou dimenzi.

V nejdelší den v roce, o letním slunovratu, se rituálními ohni zbavujeme starého balastu: symbolizuje ho slaměnný panák, kterého v některých krajích házejí do ohně.

Rok se pak posouvá směrem k Vánocům.

V nejdelší noc v roce se však na Zemi dostává jako malý klíček zárodek Božího dítěte. Nový rok tak zároveň znamená vždy znovuzrození, jež nám umožňuje, abychom rozvíjeli to, co je v nás božské, a tak se zdokonalovali a stávali moudřejšími.